

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimizin merkezine bağlı Sümbül Mahallesi'nde bulunan Serê Solan Mezarlığı'nın kimsesizler bölümünde, farklı tarihlerde yaşamını yitirdiği bildirilen, HPG, YJA-STAR ve YPG mensubu oldukları iddia edilen 9 kişiye ait cenaze, yaklaşık 10 yıldır kimlikleri tespit edilmeden ve ailelerine teslim edilmeden tutulmaktadır.

Tanık anlatımlarına göre bu cenazeler, ailelerinin bilgisi ve rızası olmaksızın, çoğunlukla gece saatlerinde ve helikopterle taşınarak mezarlığın kimsesizler bölümüne defnedilmiş, mezarlara yalnızca "E" (erkek) ve "K" (kadın) harfleri yazılmıştır. Bu harflerin çoğu zamanla doğal koşullar nedeniyle aşınmış, mezarların fiziki bütünlüğü bozulmuş ve toprak karışması nedeniyle cenazelerin tespiti daha da güçleşmiştir.

Mezarlıkta daha önce bulunan 19 cenazenin, alınan DNA örnekleriyle kimliklerinin tespit edilerek ailelerine teslim edildiği kamuoyuna yansımıştır. Ancak halen kimsesizler bölümünde gömülü olan 9 cenazeye ilişkin benzer bir işlem yapılmamıştır.

Bu durum hem ölüye saygı ilkesine hem de yakınlarının cenazeye ulaşma, dini ve kültürel defin hakkı gibi temel haklarına açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Anayasa'nın 17. maddesi gereği, herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma hakkı olduğu gibi, yaşamın sona ermesiyle birlikte de insan onurunun korunması yükümlülüğü devam eder. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ve Birleşmiş Milletler belgeleri de mezarların korunmasını, kayıpların bulunmasını ve ailelerin bilgilendirilmesini devletin pozitif yükümlülüğü olarak tanımlar.

Ayrıca, cenazelerin ailelerinin bilgisi ve rızası olmaksızın defnedildiği, gömü işlemlerinin usule ve hukuka aykırı biçimde gerçekleştirildiği, cenazelerin kimliklerinin tespitine yönelik yükümlülüklerin yerine getirilmediği dikkate alındığında, bu uygulamalarda ihmali veya kusuru bulunan kamu görevlileri hakkında derhal adli ve idari süreçlerin başlatılması hem hukukun üstünlüğü hem de toplumsal barış açısından elzemdir.

Bu çerçevede, Serê Solan Mezarlığı'nda bulunan cenazelerin kimliklerinin tespit edilerek ailelerine teslim edilmesi, insan onuruna uygun şekilde yeniden ve onurlu biçimde defnedilmeleri; ayrıca mezarlık alanının fiziki koşullarının iyileştirilerek mezar yerlerinin korunmasına yönelik gerekli adli ve idari işlemlerin ivedilikle başlatılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Serê Solan Mezarlığı'nda bugüne kadar "kimliği tespit edilemeyen" kaç kişi defnedilmiştir?
2. Cenazelerin helikopterle taşınarak gece saatlerinde defnedildiği iddialarına ilişkin olarak, bu işlemleri gerçekleştiren kolluk kuvvetleri ya da mülki idare amirleri hakkında herhangi bir idari soruşturma yürütülmüş müdür veya yürütülecek midir?
3. Söz konusu defin işlemleri neden çoğunlukla gece saatlerinde yapılmıştır? Cenazelerin helikopterle taşındığı yönündeki iddialar doğru mudur?
4. Mezarlıkta yer alan mezar işaretlerinin sadece "E" ve "K" harflerinden ibaret olması Bakanlığınızca uygun görülmekte midir?
5. Mezarlığın toprağının karışması ve doğal koşullar nedeniyle aşınma yaşanması üzerine herhangi bir fiziki önlem alınmış mıdır?
6. Mezarlığın korunması, mezar kayıtlarının tutulması ve ailelerin bilgilendirilmesi amacıyla Bakanlığınızca planlanan herhangi bir çalışma var mıdır?